

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Людмила СТАНІСЛАВОВА

30.08.2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методика навчання української літератури в закладах загальної
середньої освіти

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 014 Середня освіта

Предметна спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – Середня освіта (Українська мова і література)

Обсяг дисципліни – 5 кредити СКТС

Шифр дисципліни ОПП.02

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (цикл професійної підготовки)

Факультет – гуманітарно-педагогічний

Кафедра – слов'янської філології

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
			Кредити СКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота аспіранта	Самостійна робота аспіранта в т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Денна	1	2	5	150	72	36		36		78			+	
Заочна	1	2	5	150	16	8		8		134			+	

Робоча програма складена на основі ОПП «Середня освіта (Українська мова і література)» і навчального плану підготовки магістрів

Програму склала канд. пед. н., доц. Інна ГОРЯЧОК

Схвалена на засіданні кафедри слов'янської філології

Протокол від 29.08.2024 р. № 1.

Завідувач кафедри слов'янської філології Неля ПОДЛЕВСЬКА

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Протокол від 30.08.2024 р. № 1.

Голова вченої ради факультету

Людмила СТАНІСЛАВОВА

1. Пояснювальна записка

Дисципліна «Методика навчання української літератури в ЗЗСО» є однією із фахових дисциплін і посідає провідне місце у підготовці фахівців другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою 014 Середня освіта (Українська мова і література).

Пререквізити – педагогіка та психологія освітньої діяльності, сучасні технології в освітній діяльності, основні тенденції розвитку української літератури.

Кореквізити – педагогічна практика у ЗЗСО, переддипломна практика, кваліфікаційна робота.

Відповідно до ОПП із зазначеної спеціальності має забезпечити: **компетентності**:

ІК.01. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми навчально-виховної, методичної, науководослідницької діяльності в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та проведення науковопедагогічної діяльності.

ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 07. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології.

ФК 01. Здатність проектувати й ефективно реалізовувати зміст навчання і зміст освіти у закладах загальної середньої освіти відповідно до психолого-педагогічних засад.

ФК 02. Здатність здійснювати планування й організацію освітнього процесу з метою забезпечення розвитку особистості учня.

ФК 03. Здатність обирати й розробляти навчально-методичне забезпечення для позаурочної діяльності.

ФК 04. Здатність у практичній діяльності застосовувати сучасні підходи до викладання української мови і літератури, інноваційні технології в процесі навчання української мови та літератури.

ФК 05. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК 11. Здатність застосовувати методи навчання української мови та літератури у закладах загальної середньої освіти.

ФК 12. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; аналізувати засвоєння ними навчальної інформації для корекції та оптимізації освітнього процесу.

ФК 13. Здатність до проведення навчальних занять та забезпечення досягнень запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб учнів.

ФК 14. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК 15. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК 16. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 01. Володіти державною мовою для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування.

ПРН 02. Володіти концептуальними засадами навчання української мови та української літератури.

ПРН 07. Вміти планувати й організувати освітній процес відповідно до умов реалізації Концепції Нової української школи.

ПРН 08. Уміти оцінювати власну навчальну та дослідницьку діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 09. Дотримуватися основ запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти.

ПРН 10. Уміти створювати зв'язні монологічні і діалогічні тексти в усній і писемній формах, володіє методикою формування мовленнєвої компетенції здобувачів освіти.

ПРН 11. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності.

ПРН 14. Забезпечувати створення безпечного середовища під час навчального процесу в сучасних умовах.

ПРН 16. Володіти сучасними методиками перевірки знань з української мови та літератури.

ПРН 17. Уміти організувати і здійснювати освітній процес у ЗЗСО, демонструвати власні педагогічні здібності у філологічній підготовці учнів і в організації заходів у ЗЗСО, розробляти систему заходів і підходів для покращення освітнього процесу.

Мета дисципліни – озброїти майбутніх учителів-словесників теорією з основних питань методики навчання літератури; озброїти ефективними методами і прийомами навчання літератури в закладах освіти; сприяти активному запровадженню різних методів і прийомів у освітній процес з метою підвищення ефективності навчання літератури.

Предмет дисципліни: професійна підготовка сучасного філолога до роботи у ЗЗСО.

Завдання дисципліни: формувати практичні навички проведення занять із української літератури та позаурочних заходів у ЗЗСО; формувати у здобувачів освіти принципи глибокого розуміння ними наукових закономірностей освітнього процесу; прищеплення спеціальних педагогічних вмінь.

Результати навчання. Здобувач освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен уміти реалізовувати навчальну, розвивальну і виховну мету на кожному уроці літератури; розуміти і використовувати взаємозв'язок літератури з життям, із історією свого народу, з іншими видами мистецтва; типи, структуру і методику проведення занять із української літератури та обирати необхідні й найбільш оптимальні методи і прийоми навчання української літератури.

2. Структура залікових кредитів дисципліни

<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин, відведених на:</i>					
	<i>Денна</i>			<i>Заочна</i>		
	лекції	практичні заняття	СРС	лекції	практичні заняття	СРС
Тема 1. Методика навчання літератури як наука.	2	2	4	2	2	8
Тема 2. Урок літератури в ЗЗСО, типологія та структура.	2	2	4			8
Тема 3. Підручники і посібники з літератури: зміст, структура, навчально-виховні функції.	2	2	6			8
Тема 4. Основні методи та прийоми вивчення літератури в ЗЗСО.	2	2	6			10
Тема 5. Нова українська школа: особливості вивчення літератури.	2	2	6	2	2	10
Тема 6. Вивчення художнього твору на уроках української літератури. Аналіз тексту. Аналітико-синтетична робота над текстом твору.	2	2	6			10
Тема 7. Особливості вивчення епічних творів.	4	4	6			10
Тема 8. Особливості вивчення ліричних творів.	2	2	4	2	2	10
Тема 9. Особливості вивчення драматичних та ліро-епічних творів.	4	4	6			10
Тема 10. Вивчення оглядових тем. Формування в учнів теоретико-літературних понять	4	4	6			10
Тема 11. Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури.	2	2	6	2	2	10
Тема 12. Підготовка майбутнього вчителя української літератури до роботи в інклюзивному освітньому середовищі	2	2	2			
Тема 13. Система письмових робіт з літератури.	2	2	6			10
Тема 14. Позакласне читання літератури. Література рідного краю.	2	2	6			10
Тема 15. Позакласна та позашкільна робота з літератури.	2	2	4			10

Разом за семестр	36	36	78	8	8	134
------------------	----	----	----	---	---	-----

3. Програма навчальної дисципліни

3.1. Зміст лекційного курсу

Номер теми	Перелік тем лекцій, їхні анотації	Кількість годин
Розділ І. Структура мови		
1.	Методика навчання літератури як наука (лекція-візуалізація) Своєрідність методики навчання літератури як науки, її складові частини і витоки розвитку. Зв'язок методики з іншими науками. Зміст і структура шкільного курсу літератури. Роль вчителя-словесника у розвитку методики навчання літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 11, 14, 16, 17, 18.</i>	2
2.	Урок літератури в ЗЗСО, типологія та структура (лекція-візуалізація) Урок як основна форма організації навчальної діяльності учнів. Вимоги до сучасного уроку літератури, його специфіка. Різноманітні підходи до класифікації уроків літератури. Класифікації уроків. Етапи підготовки уроків. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 20.</i>	2
3	Підручники і посібники з літератури: зміст, структура, навчально-виховні функції (лекція-візуалізація) Посібники в античних та західноєвропейських школах. Підручники в школах VI-XVII ст. Навчальний матеріал у підручнику та його структура. Функції шкільного підручника Комплект методичних посібників для вчителів. Комплект навчальних посібників для учнів <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 20.</i>	2
4.	Основні методи та прийоми вивчення літератури у ЗЗСО (лекція-візуалізація) Функції методів і проблема їх класифікації. Основні методи вивчення літератури: Лекція Бесіда. Самостійна робота. Навчальні семінари. Поєднання методів і прийомів вивчення літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 11, 13, 17, 18, 19, 20.</i>	2
5.	Нова українська школа: особливості вивчення літератури. Нова українська школа. Навчання української літератури у ЗЗСО в умовах реалізації Концепції НУШ <i>Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 19.</i>	2
6.	Вивчення художнього твору на уроках української літератури. Аналіз тексту. Аналітико-синтетична робота над текстом твору (лекція-візуалізація) Підготовка до сприйняття художнього твору. Читання тексту. Види читання. Принципи аналізу художнього тексту. Шляхи аналізу літературних творів. Основні вимоги до аналізу художніх текстів. Основні прийоми аналітико-синтетичної роботи над текстом. Тема, проблематика, ідея художнього твору. Конфлікт, сюжет, композиція. Характеристика образів-персонажів. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2

7.	Особливості вивчення епічних творів у ЗЗСО (лекція-візуалізація) Особливості сприймання учнями епічних творів. Методичні прийоми аналізу епічних творів. Розкриття понять тема, ідея, характер, тип, композиція, сюжет літературного твору. З'ясування жанрових різновидів епічних творів: казка, оповідання, байка, новела, памфлет, повість, роман. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	4
8.	Особливості вивчення ліричних творів у ЗЗСО (лекція-візуалізація) Особливості лірики як роду літератури. Поділ лірики за структурою і способом організації матеріалу. Тематичні групи ліричних творів. Специфіка аналізу лірики у школі. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
9.	Особливості вивчення драматичних та ліро-епічних творів у ЗЗСО (лекція-візуалізація) Жанрові особливості драматичних творів та особливості їх сприймання школярами. Організація читання драматичного твору в школі. Характер завдань у процесі аналізу драматичних творів. Особливості мови драматичного твору. Засоби творення характерів у драмі. Драматичне мистецтво у позакласній роботі з літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	4
10.	Вивчення оглядових тем у ЗЗСО. Формування в учнів теоретико-літературних понять (лекція-візуалізація) Методика вивчення оглядових тем з літератури в ЗЗСО. Засвоєння понять з теорії літератури. Етапи засвоєння учнями теоретико-літературних понять Ступені систематизації засвоєних понять <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	4
11.	Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури у ЗЗСО (лекція-візуалізація) Місце і значення літературно-критичних статей у шкільному курсі. Специфіка їх вивчення. Вивчення публіцистичних творів на уроках української літератури. Особливості вивчення фольклорних творів. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
12.	Підготовка майбутнього вчителя української літератури до роботи в інклюзивному освітньому середовищі. Інклюзія в освітньому просторі ЗЗСО. Роль вчителя в організації навчального інклюзивного середовища. Підготовка майбутнього вчителя української мови і літератури до роботи в інклюзивному середовищі.	2
13.	Система письмових робіт з літератури у ЗЗСО (лекція-візуалізація) Роль і місце письмових робіт у вивченні літератури. Наукові основи класифікації учнівських робіт. Письмові роботи у 5-8 класах. Види письмових творів з літератури. Основні вимоги до учнівських робіт. Перевірка письмових робіт учителем. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
14.	Позакласне читання літератури у ЗЗСО. Література рідного краю. (лекція-візуалізація) Проблема позакласного читання в методиці літератури. Особливості уроків позакласного читання. Специфіка уроків літератури рідного краю <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2

15.	Позакласна та позашкільна робота з літератури у ЗЗСО (лекція-візуалізація) Позакласна робота з літератури: суть, форми, завдання. Літературний вечір як засіб естетичного, розумового і морального виховання школярів. Літературна картографія, збирання фольклору, читацькі конференції – різновиди позакласної та позашкільної роботи. Літературні екскурсії і походи як форма масової роботи. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
Разом за семестр		36

Перелік оглядових лекцій для здобувачів освіти заочної форми навчання

Номер теми	Перелік тем лекцій, їхні анотації	Кількість годин
1.	Методика навчання літератури як наука. Урок літератури у ЗЗСО, типологія та структура. Підручники і посібники з літератури: зміст, структура, навчально-виховні функції. Основні методи та прийоми вивчення літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
2.	Нова українська школа: особливості вивчення літератури. Вивчення художнього твору у ЗЗСО. Аналіз тексту. Аналітико-синтетична робота над текстом твору. Особливості вивчення епічних творів. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 19, 20.</i>	2
3.	Особливості вивчення ліричних творів. Особливості вивчення драматичних та ліро-епічних творів. Вивчення оглядових тем. Формування в учнів теоретико-літературних понять. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
4.	Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури. Система письмових робіт з літератури. Позакласне читання літератури. Література рідного краю. Позакласна та позашкільна робота з літератури.. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
Разом за семестр		8

3.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для здобувачів освіти денної форми навчання

Номер теми	Теми практичних занять і їхній зміст	Кількість годин
1.	Методика навчання літератури як наука. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 11, 14, 16, 17, 18.</i>	2
2.	Урок літератури, типологія та структура. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 20.</i>	2
3	Підручники і посібники з літератури: зміст, структура, навчально-виховні функції. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 14, 13, 17, 18, 20.</i>	2
4.	Основні методи та прийоми вивчення літератури в ЗЗСО. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 11, 13, 17, 18, 19, 20</i>	2

5.	Нова українська школа: особливості вивчення літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 19.</i>	2
6.	Вивчення художнього твору на уроках української літератури. Аналіз тексту. Аналітико-синтетична робота над текстом твору. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
7.	Особливості вивчення епічних творів. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	4
8.	Особливості вивчення ліричних творів. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
9.	Особливості вивчення драматичних та ліро-епічних творів. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	4
10.	Вивчення оглядових тем. Формування в учнів теоретико-літературних понять. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	4
11.	Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
12.	Особливості освітньої діяльності в інклюзивному освітньому середовищі.	2
13.	Система письмових робіт з літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
14.	Позакласне читання літератури. Література рідного краю. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
15.	Позакласна та позашкільна робота з літератури у ЗЗСО. Особливості вивчення літератури в інклюзивному середовищі. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
Разом за семестр		36

Перелік практичних занять для здобувачів освіти заочної форми навчання

<i>Номер теми</i>	<i>Теми практичних занять</i>	<i>Кількість годин</i>
1.	Методика навчання літератури як наука. Урок літератури у ЗЗСО, типологія та структура. Підручники і посібники з літератури: зміст, структура, навчально-виховні функції. Основні методи та прийоми вивчення літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
2.	Нова українська школа: особливості вивчення літератури. Вивчення художнього твору у ЗЗСО. Аналіз тексту. Аналітико-синтетична робота над текстом твору. Особливості вивчення епічних творів. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 19, 20.</i>	2
3.	Особливості вивчення ліричних творів. Особливості вивчення драматичних та ліро-епічних творів. Вивчення оглядових тем. Формування в учнів теоретико-літературних понять. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2

4.	Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури. Система письмових робіт з літератури. Позакласне читання літератури. Література рідного краю. Позакласна та позашкільна робота з літератури. Особливості вивчення літератури в інклюзивному середовищі. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
Разом за семестр		8

3.3. Зміст самостійної (зокрема й індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів освіти *денної* форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять та контрольних робіт, тестування з вивченого матеріалу, у виконанні індивідуальних завдань у вигляді презентацій / відеопроєктів / повідомлень тощо. Здобувачі освіти *заочної* форми навчання виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання і варіанти встановлюються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач освіти отримує на кафедрі у період настановної сесії. Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт розміщені також на відповідній сторінці дисципліни у MOODLE.

<i>Номер теми</i>	<i>Зміст самостійної роботи</i>	<i>Кількість годин (ДФН)</i>	<i>Кількість годин (ЗФН)</i>
1.	Методика навчання літератури як наука. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань..	4	8
2.	Урок літератури, типологія та структура. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до письмового опитування. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	4	8
3.	Підручники і посібники з літератури: зміст, структура, навчально-виховні функції. Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань..	6	8
4.	Основні методи та прийоми вивчення літератури в ЗЗСО. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до письмового опитування. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	6	10
5.	Нова українська школа: особливості вивчення літератури. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	6	10

6	Вивчення художнього твору на уроках української літератури. Аналіз тексту. Аналітико-синтетична робота над текстом твору Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до письмового опитування. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	6	10
7.	Особливості вивчення епічних творів. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	6	10
8.	Особливості вивчення ліричних творів. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	4	6
9.	Особливості вивчення драматичних та ліро-епічних творів. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	6	10
10	Вивчення оглядових тем. Формування в учнів теоретико-літературних понять Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до письмового опитування. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	6	10
11	Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань..	6	10
12	Підготовка майбутнього вчителя української літератури до роботи в інклюзивному освітньому середовищі. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	2	4
13	Система письмових робіт з літератури. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до письмового опитування. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	6	10
14	Позакласне читання літератури. Література рідного краю. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	6	10
15	Позакласна та позашкільна робота з літератури у ЗЗСО. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	4	10
Разом за семестр		78	134

Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позааудиторний час.

3.4. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань для самостійної роботи здобувачів освіти

1. Створити флеш-картки до теми про методику навчання літератури.
2. Схарактеризувати зміст, структуру, навчально-виховні функції підручника чи посібника (на вибір).
3. Схарактеризувати усі можливі позитивні сторони використання методів та прийомів навчання (на відповідних прикладах).
4. Схарактеризувати усі можливі негативні сторони використання методів та прийомів навчання (на відповідних прикладах).
5. Схарактеризувати види уроків літератури, типи, специфіку (з наочним матеріалом).
6. Підготувати аналітико-синтетичну роботу над текстом (на вибір).
7. Схарактеризувати особливості вивчення епічних творів.
8. Схарактеризувати особливості вивчення ліричних творів.
9. Схарактеризувати особливості вивчення драматичних творів.
10. Схарактеризувати особливості вивчення літературно-критичних статей у старших класах.
11. Схарактеризувати особливості вивчення літератури рідного краю.
12. Підготувати 10 видів інтерактивних письмових робіт.
13. Підготувати урок позакласного чи позашкільного читання.
14. Схарактеризувати особливості методичної роботи вчителя-словесника.
15. Підготувати проєкт сучасного кабінету літератури.

4. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні форм його організації: навчальні заняття (лекція, практичне заняття, консультація), самостійна робота, індивідуальні завдання (проєкт).

Використовуються методи навчання: словесні (розповідь викладача, бесіда, пояснення, робота з текстом), наочні (демонстрація реальних або зображених об'єктів, явищ і їх спостереження), практичні (вправи, завдання, тестування).

Застосовуються технології навчання: репродуктивні, проєктні, інтерактивні, інформаційно-комп'ютерні, технології змішаного, дистанційного, контекстного навчання.

У навчальному процесі використовуються інструменти ІКТ (PowerPoint, MOODLE, ZOOM, хостинг YouTube, освітні онлайнплатформи («Всеосвіта», «На Урок»), месенджери (Viber, корпоративна електронна пошта). Забезпечується студентоцентризований підхід у викладанні та навчанні.

5. Методи контролю

Поточний контроль може здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу.

Контроль за засвоєнням знань із навчальної дисципліни «Методика навчання української літератури в закладах загальної середньої освіти» проводиться за чотирма етапами: усне опитування, практичні завдання, тестовий контроль, самостійна робота, контрольна робота.

Усне опитування здобувачів освіти відбувається на практичних заняттях за змістом теоретичного матеріалу, що розглядається на практичних заняттях, та матеріалом, що опрацьовується здобувачами освіти самостійно.

Презентація індивідуально-творчого завдання має такі різновиди: а) письмове експрес-опитування; б) написання письмових самостійних робіт; в) індивідуальні роботи; г) домашні завдання, які перевіряються на практичних заняттях.

Тестовий контроль становить собою вибір правильної відповіді на теоретичні та практичні питання. Відбувається в онлайн-режимі в модульному середовищі для навчання MOODLE. Здобувачі освіти мають по 2-3 спроби (залежно від складності) для виконання тестів.

Контрольна робота передбачає виконання завдань різного типу, проте всі вони базуються на методах та прийомах навчання літератури.

У кінці семестру здобувачі освіти складають **іспит (підсумковий контрольний захід)**.

На основі результатів поточного контролю і підсумкового контрольного заходу виставляється підсумкова семестрова оцінка.

6. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих здобувачем освіти **позитивно**, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Засвоєння здобувачем освіти теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється шляхом тестування у MOODLE та усного, письмового опитування на практичних заняттях. Водночас оцінюється рівень практичних умінь шляхом виконання різноманітних аудиторних та домашніх завдань.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються накопичені результати поточного контролю (середньозважений бал з отриманих за усі види робіт оцінок), а також результати підсумкового контрольного заходу. Підсумковий контрольний захід передбачає перевірку рівня набутих здобувачами освіти компетентностей у процесі вивчення дисципліни. Здобувачеві освіти пропонується два теоретичні питання та одне практичне завдання.

Підсумкова оцінка є середньозваженим балом з оцінок, отриманих з усіх видів робіт протягом семестру (60 % підсумкової оцінки для денної форми і 50% для заочної форми) і бала, отриманого у ході іспиту (40 % підсумкової оцінки – для денної форми навчання, 50 % - для заочної форми навчання)

Здобувачі освіти мають можливість отримати знання з окремих тем курсу шляхом неформальної освіти і звернутися із заявою про перезарахування результатів неформальної

освіти згідно з Положенням про порядок визнання та перерахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadokvyznannya-ta-perezarahuvannya-rezultativ-navchannya.pdf>; п. 4 Визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою).

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності (див. Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті, <https://cutt.ly/QMZTV0B>).

Оцінювання знань здобувачі освіти здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Здобувач освіти глибоко й у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, виконувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Здобувач освіти не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнювальні висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре	Здобувач освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть бути окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача освіти має будуватися на основі самостійного мислення. Здобувачів освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Здобувач освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувача освіти має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Водночас набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання, і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Здобувач освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускає помилки у визначенні понять, перекручує їхній зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється здобувачу освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів освіти денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Самостійна (індивідуальна) робота	Семестровий контроль, іспит
Усне опитування	Практичні завдання	Тестовий контроль	Контрольна робота		Підсумковий контрольний захід
0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,4

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів освіти заочної форми навчання в семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Семестровий контроль, іспит
Усне опитування	Практичн і завдання	Тестовий контроль	Контрольна робота	Підсумковий контрольний захід
0,1	0,1	0,1	0,2	0,5

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання	
A	4,75–5,00	5	ВІДМІННО – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
B	4,25–4,74	4	ДОБРЕ – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	ДОБРЕ – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	ЗАДОВІЛЬНО – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	ЗАДОВІЛЬНО – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

7. Питання для самоконтролю результатів навчання 1.

Особливості літературної освіти школярів.

2. Загальна характеристика сучасної методичної преси для вчителів-словесників.
3. Внесок українських письменників у розвиток методики навчання літератури.
4. Засоби активізації навчання літератури в школі.
5. Учитель-словесник і його професійні якості.
6. Принципи побудови шкільної програми з літератури.
7. Учителі-новатори в галузі методики навчання літератури.
8. Шляхи підвищення майстерності вчителя-словесника.
9. Особливості побудови шкільних програм і підручників з літератури.
10. Особливості проведення “нестандартного уроку” літератури в школі.
11. особливості вивчення літератури у школах різних типів.
12. Проблемно-тематичний аналіз художнього твору.
13. Вивчення оглядових тем у старших класах середньої школи.
14. Цілісний, або системний, аналіз художнього твору.
15. Традиційний, або пообразний, аналіз художнього твору.
16. Основні етапи роботи над текстом художнього твору в школі.
17. Міжпредметні зв'язки у процесі вивчення літератури у школі.
18. Система письмових робіт з літератури в 9-11 класах.
19. Система письмових робіт з літератури в 5-8 класах.
20. Основні типи уроків літератури в середній школі.
21. Сучасний урок літератури та основні вимоги до його проведення.
22. Проблемність у навчанні літератури в старших класах.
23. Розвиток пізнавальної активності й самостійності учнів у процесі вивчення літератури.
24. Методи навчання на уроках літератури.
25. Основні етапи становлення методики навчання літератури.
26. Вивчення літературно-критичних статей у старших класах середньої школи.
27. Методика навчання літератури як наукова дисципліна, її своєрідність і джерела розвитку.
28. Місце літератури в системі морального й естетичного виховання учнів.
29. Навчально-виховні завдання літератури як шкільного предмета.
30. Зміст і структура шкільного курсу літератури в сучасній школі.

8. Методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Методика навчання української літератури в закладах загальної середньої освіти» повністю забезпечений необхідною навчально-методичною літературою, навчальною програмою, робочою навчальною програмою, курсом лекцій з методики навчання літератури (електронний варіант), програмно-методичні розробки для мультимедійного супроводу, навчальною літературою, науковими дослідженнями та статтями з теми курсу.

9. Рекомендована література Основна література

1. Микитюк В. Практикум з методики навчання літератури: *навчальний посібник*. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 186 с.
2. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. За ред. Волошиної Н. Й. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.
3. Пасічник Є. А. Методика навчання української літератури в середніх навчальних закладах: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Київ : Ленвіт, 2000. 384 с.
4. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. Київ : Міленіум, 2002. 318 с.

Додаткова література

5. Безпечна і дружня до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В. Пономаренко, Т. Воронцова, О. Сакович та ін. К.: Алатон, 2020. 64 с.
6. Гончаренко С. У. Методика як наука. Хмельницький : Вид-во ХГПК, 2000. 30 с.
7. Горячок І.В., Кушнір Л.О., Кібенко Л.М., Діяльнісний підхід при організації змішаного навчання здобувачів освіти. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2023. С.141-144.
8. Горячок І.В., Капранов Я.В., Кушнір Л.О. Віртуалізація як засіб навчання в закладах освіти України. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 58. Том 1. 2023 С. 215-219.
9. Даниленко І. І. Теорія віршування. Аналіз поетичного тексту. Миколаїв, 2016. 146 с.
10. Мазуркевич О. Р. Нариси з історії методики української літератури. Київ : Рад. школа, 1994. 375 с.
11. Мірошниченко Л. Ф. Методика навчання світової літератури в середніх навчальних закладах. Київ : Ленвіт, 240 с.
12. Оліфіренко В. В. Підручник з української літератури: історія і теорія. Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. 324 с.
13. Островецька Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. К.: Інкос. 2003. 351 с.
14. Пастушенко Н., Пастушенко Р. Діагностування навченості. Гуманітарні дисципліни. Львів: ВНТЛ, 2000.
15. Ситченко А. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу. К.: Ленвіт. 2004.
16. Пультер С. О., Лісовський А. М. Методика навчання української літератури в середній школі. Житомир: Полісся, 2000. 163 с.
17. Степанишин Б. І. Навчання української літератури в школі. Київ : Проза, 1995. 254 с.
18. Пультер С. О., Лісовський А. М. Методика навчання української літератури в середній школі. Житомир : Полісся, 2000. 163 с.
19. Уліщенко В. Теорія і практика інтерсуб'єктивного навчання української літератури в школі : монографія К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 321с.
20. Шуляр В. І. Планування літературної освіти школярів : технологічна концепція. Практико-орієнтована монографія Миколаїв : Видавництво «Ч», 2006. 96 с.

Інформаційні ресурси:

1. Модульне середовище для навчання (розміщені усі необхідні матеріали з дисципліни). Пошук – Кафедра української філології, «Методика навчання української літератури в закладах загальної середньої освіти (Горячок І. В.)». URL : <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9322>
2. Інституційний репозитарій ХНУ. URL : <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>
3. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.